Tizenkilenczedik évfolyam. 31. szám. Kolozsvárt, szerda, February 9. 1898.

SZERKESZTŐI IRODA:
Magyar-utcza végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az „ELLENZÉK“ előfizetési dija:
Egész évre 16 frt v. 32 korona. | Negyedévre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.
Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklam sora 1 forint.
Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.
Hivatalos közlemények sora: 5 forint.
Nyilttéri czikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Javitják a perrendet.

Európának talán egyetlen államában sem reformálták át oly gyors időközökben a perrendet, mint minálunk.

Majd minden két három esztendőben kisérletezik többek között az igazságügyi kormány a magánjogi perrend reformjával. Rendszerint elles valamely müveltebb államban divó perrendszert és recipiál.

Az ujabb alkotmányos időszakban különösen sürün termel az igazságügyi kormány reformterveket. Ezeket beviszi a gyakorlati életbe. Mikor aztán tapasztalja, hogy ez, vagy amaz intézkedés, a mely tán jónak és praktikusnak bizonyult más államban, nálunk nem viszi előbbre a jogszolgáltatás ügyét, akkor ismét csak előszednek valamely ujabb, vagy régibb perrendszert s ezeket átgyurják a mi sajátlagos viszonyaink szerint és mint a kik jól végezték a dolgaikat — nyugalmasan várják a — hatást és az eredményt.

Mióta ezt a novellistikus reformkisérletezést folytatják az egymást követő igazságügyi kormányok, érzi és tapasztalja a jogkereső közönség, hogy ezek a reformok minden egyébre alkalmasok, csak épen arra nem, hogy a jogszolgáltatás szerveiben folyó életműködést egészségessé és a jogkereső felek érdekeire nézve eredményessé tegyék.

Igy vagyunk hazánkban főleg a magánjogi perrend terén ujabb időben létesitett reformokkal.

Csak alig 15 évi időn belül sürün követték egymást a reformok, a melyeknek épen csak az az egy hibájuk volt, hogy nem javithattak semmit a helyzeten és nem vitték előbbre a jogszolgáltatás ügyét.

Most ismét kidolgoztatott az igazságügyi kormány egy reform tervezetet. Azt tapasztalták ugyanis, hogy a járásbiróságoknál a polgári perek kezelése nem felel meg a kivánalmaknak, főleg abban a tekintetben, hogy az eljárás gyors és olcsó legyen.

Ez a tapasztalat inditotta arra a kormányt, hogy a jelenlegi perrendet átalakitotta.

Most már az ugynevezett: lajstromos rendszert akarják behozni.

Ezt a rendszert tényleg több európai állam alkalmazásba vette és tényleg jónak is bizonyult.

Most már csak az a kérdés, hogy ezen rendszernek nálunk való behozatala megszüli e ugyanazon eredményeket, a melyek már államban e rendszer alkalmazása következtében előállottak.

Tagadhatatlan dolog, hogy ez a rendszer az eljárás gyorsabbá tételére alkalmas lehet olyan államokban, a hol a jog szolgáltatás általános szervezetébe ezen rendszer olykép illeszthető be, hogy annak gyakorlati alkalmazása a jog kereső felek érdekeit kielégitse.

De kérdéses, hogy nálunk, hol az általános perrend nincs egységes alapokon szervezve, — kizárólag ebben a szervben létesithető-e olyan egészséges életmüködés, a mely azt eredményezze, hogy a biróságok a magán jogi igényeket gyorsabban intézhessék el, mint azt eddig tették.

Nálunk a baj az, hogy a perrendszert folyton novelláris intézkedésekkel igyekeztek megjavitani. — Egyik, másik ágában a sommás eljárásnak időszakonként a felmerülő szükség által követelt reformok hajtattak végre, a mi azt eredményezte, hogy az eljárás komplikálttá vált s ebben a felek érdekei szenvedtek.

Ujabb időben, különösen nagy munkatorlódás állott be a sommás biróságoknál, a mi már oly fokig ment, hogy a személyzet az ügyek gyors ellátására egyáltalán képtelennek bizonyult.

Ezen az állapoton természetesen segiteni kell és mi csak helyeselhetjük, ha az igazságügyi kormány ennek az állapotnak megváltoztatását veszi czélba. Ámde kétségesnek tartjuk, hogy a lajstromos rendszer behozatala e tekintetben megszüli a várt eredményt. Itt gyökeres reformra és főleg az egész perrendszert egységesen reformáló intézkedésekre van szükség. Egységes alapon és egyetemesen kell a rendszer reformját előkésziteni, nem pedig folyton novelláris intézkedésekkel foldozgatni az észlelt hiányokat. Ha most megint csak a szervezet egyik részében hozunk be uj vérkeringést, kérdés: hogy maga az egész szervezet életképesebbé válik-é?

A lajstromos kezelés tán gyorsabbá teszi az eljárást elméletben, de a gyakorlati életszükséglet kielégitésére aligha fog alkalmasnak bizonyulni.

Az igazságügyi kormány vegyen magának kissé több fáradságot és dolgoztasson ki egyetemes és egységes alapokra fektetett reformtervet, mert a novelláris intézkedés, csak időről-időre javit azon a helyzeten, mely pedig a gyökeres átalakitásra nagyon is meg van érve.

Politikai hir.

Vőm, a főispán. Egy földbirtokosokból álló küldöttség járt Magyarország képviselőházában s arról a tarthatatlan, szinte rettenetes állapotokról adott hirt, melyek a szoczializmus izgatásai következtében Szabolcs vármegyében napirenden vannak. A hazátlan szoczialista izgatók szétdulták a munkaadók és mezei munkások közti régi jó viszonyt s a parasztlázadás sem tartozik már a ritkaságok közé, a mint bizonyitja azt az ismeretes kisvárdai eset s a három nap előtti mándoki zendülés, hol a szoczialisták a csendőröket is megkergették. Nyiregyházán és környékén a birtokos embernek és hozzátartozóinak élete egy perczre sem biztos — panaszolták el a szabolcsmegyei gazdakör tagjai Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszternek és báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek — azért kérnek igen-igen sürgős intézkedést, kormánybiztos kiküldésés, katonaságot, mert a hosnapról már senki sem állhat jót. Valóban kiváncsi lehet arra az ország közönsége, hogy mit felelt ezeknek a valóban elijesztő állapotoknak ecsetelése után Magyarország ez időszerinti kormányelnöke? Nem mi, hanem az egyik kormánypárti estilap, báró Bánffy Dezső félhivatalos lapja mondja el, hogy midőn a miniszterelnök ur kiláttásba helyezte, hogy a baj orvoslására a sajtót törvényhozási uton meg fogja szabályozni, a következő szavakat intézte a szabolcsi deputácziókhoz:

— Kormánybiztos kiküldését nem tartom szükségesnek, hiszen a főispán: az én vőm, a kit olyan embernek ismerek, a ki tud maga is erélyesen intézkedni. Legyenek az urak nyugodtak. A kormány megteszi kötelességét.

Ime egy miniszterelnök, egy csodálatos államférfiu bölcseség megtestesülése, a ki föltalálta azt, a mi fölött a tudósok, agráriusok, európai hirü politikusok hiába gondolkodtak: a módszert a szoczializmus megfékezésére, kiirtására. A dolog igen egyszerü, mint a Kolumbus tojásának talpra állitása. Nem kell hozzá más, minthogy a miniszterelnök és egyáltalán a miniszterek vejeivel, no meg fiaival töltsék be a főispáni állásokat. A magyar urak ekkor aztán legyenek nyugodtak, mert hát nem veri őket agyon a felházitott, félrevezetett szoczialista paraszt, de ha agyonveri is, vigasztalodjanak, hiszen egy kegyelmes miniszter veje volt e kis baleset alatt a főispán.

Zola pere.

Páris, febr. 8.

Lázas izgatottság között foly a tárgyalás.

Az elnök bejelenti, hogy Paty du Clam alezredestől is érkezett levél, melyben kijelenti, hogy a hivatalos titokra való tekintettel ugy sem valihatna.

Erre Labourie izgatottan igy szól:

— Kijelentem, hogy Paty du Clam távolmaradását meg nem engedhetem; itt egy főtanuról van szó, a kinek ugy az Esterházy, mint a Picquard-ügyben nagy része volt és a kinek vallomására azért, hogy Zola jóhiszeműségét bizonyitsam, feltétlenül szükségem van.

Kifejti aztán, hogy Paty du Clam távolmaradása által mily jogi hátrány háramlanék a védelemre, és hogy a tanunak okvetlenül meg kell jelennie, mert ellenkező esetben a védőnek semmiségi panaszszal kellene élni és a tárgyalás elhalasztását kérni.

Van Cassel főügyész visszautasitja Labourie inditványát és Paty du Clam mentegetődzését jogosultnak találja.

Labourie felemelt hangon, irónikusan igy szól:

— Mekkora szenvedély mutatkozik itt az ügy felderitésére. Nos, én tehát meg fogom magyarázni, miért érdekel bennünket a Paty du Clam vallomása: Paty du Clam és Piquart hajdanában egy Domminge nevü ur házába voltak járatosak és általánosan azt hitték, hogy Paty Domminges leányát el fogja jegyezni. Ez az a hölgy, a kit azzal gyanusitanak, hogy a Piquart ezredeshez intézett táviratokat, melyeken Speranza volt aláirva, ő küldte el. A nevezett hölgy az ellen tiltakozott és most vizsgálat van annak kideritésére, hogy ki a hamisitó.

Paty du Clam akkor megigérte, hogy ennek a hölgynek bizonyos leveleket fog visszaadni, a melyeket tőle kapott. Mi most azt akarjuk bebizonyitani, hogy az a bizonyos fátyolos hölgy, a kire Paty akkor hivatkozott, nem a Piquart, hanem Paty du Clam ismeretségéből való. Ma mellőzhetlenül szükséges, hogy hallgassák ki Paty du Clamot zárt ajtók mögött. Ebben az ügyben nincs titkos állami kérdés, a nemzeti védelemről nincs itt szó. Ezt állitani tréfálkozás volna.

A főügyész (gunyosan közbeszól): A nemzeti védelem a tréfálkozás?

Labourie hevesen válaszol: Senkit sem jogositok fel, még a főügyészt sem, hogy hazafiságomat gyanusitsa. (Tetszés.) Az a bizonyiték, esküdt uraim, a melyet önök elé akarunk terjeszteni, olyan nyilvánvaló, hogy meg akarnak gátolni annak megszerzésében; de ha kell, egyedül, tanuk nélkül bizonyitok s ha nem aratnék sikert, akkor majd a bagnoban marad az az ember, a kit az ő számára csinált külön törvénynyel küldtek oda. (Élénk ellenmondás).

Boulancy asszony mentegetődzik, hogy nem vallhat.

Labourie követeli, hogy a tanunak a Bertholus vizsgálóbiró előtt tett vallomásait olvassák fel.

A főügyész ellenzi ezt, rámutatva arra, hogy a vallomás nem vonható ki a még be nem fejezett vizsgálatra.

Labourie kifejti, hogy mért fektet sulyt a tanuk kihallgatására és azt mondja, hogy Boulancy asszonynak más levelei is vannak. Labouire leirja azokat az üldöztetéseket, a melyeknek a tanu Esterházy részéről ki van téve, ki halállal fenyegette, ha mának, mint neki adja ki a leveleket. Azt mondja, hogy a levelek közt olyanok is vannak, melyek sértő kifejezéseket tartalmaznak a hadseregre nézve.

Clemenceau Albert támogatja Labouire kérelmét és követeli, szerezzenek be Boulancy asszony állapotáról orvosi bizonyitványt.

Más tanuk, köztük Lebrun-Rénault és Ravary is kimentik elmaradásukat.

Mercier tábornok kijelenti, hogy nem tesz eleget az idézésnek.

Labourie tiltakozik ez ellen és kifejti Mercier kihallgatásának fontosságát.

Zola határozottan állitja, hogy Mercier, mint hadügyminiszter, Dreyfusnak és védőjének tudta nélkül megmutatott a haditörvényszéknek egy titkos iratot, a mely azonban nem bir jelentőséggel. Ha ez nem igaz, jelentse ki ezt holnap Mercier itten, ha pedig igaz, akkor neki nincs többé szüksége Mercierre. (Mozgás.)

Több más tiszt is kimenti elmaradását.

Zóla föláll és azt mondja: „Szeretném tudni, vajjon ezek az emberek önszántukból, vagy pedig a hadügyminiszter parancsára cselekesznek-e?“

Az államügyész kijelenti, hogy erről nincs tudomása.

Bvissdeffre tábornok a hivatalos titoktartás kötelességére hivatkozva, kijelenti, hogy nem tanuskodhatik.

Labourie felkiált: „Igazán azt kell hinni, hogy ezek a tisztek azt képzelik, hogy ők külön kasztott alkotnak, a jogon kivül állanak s a törvényeknek és a jog tiszteletének egyáltalában nincsenek alávetve“.

4 óra 30 perczkor az ülést fébeszakitják, hogy lehetővé tegyék Labourie-kek inditványainak kidolgozását. Az ülés ujból való megnyitása után Labourie felolvassa inditványait, a melyek abban kulminálnak, hogy az általa kijelölt tanuknak meg kell jelenniök a biróság előtt.

A biróság ezután a határozathozatalt holnapra halasztotta, mire az ülést öt órakor minden inczidens nélkül berekesztették. A törvénykezési palota előtt összegyült tömeg lassankint szétoszlott. Zola egy mellékkapun távozott a palotából és kocsiba ült. Többen felismerték és néhány perczig kiabálva követték a kocsiját.

Az esküdtek.

A tizenkét kisorsolt esküdt neve a következő:

Leblon, kereskedő.
Émeric, kereskedő.
Bernier, rézmüves.
Gressin, hivatalnok.
Nigon, timár.
Nougnet, magkereskedő.
Bouver, tőkepénzes.
Houet, kertész.
Bruno, divatárukereskedő.
Dutrieux, kereskedő.
Mourier, kereskedő.
Chevannier, korcsmáros.
A két pótesküdt: Jourd és Pourreux.

A fátyolos hölgy.

A Paty du Clam—Comminge-ügyre vonatkozólag a következőket jelentik:

1992 ben ismerkedett meg Paty du Clam őrnagy Comminge kisasszonnyal és noha harmincz évvel idősebb volt a leánynál, gyöngéd szerelmi viszonyról tanuskodó levelezés in-

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1898. Február 9.

Házasuló férfiaknak.

Valamelyik keleti poéta ilyen tanusitást ad a házasulandó férfiaknak:

„Ha megnősülsz, keresd a feleséged kedvét, de ne hallgass minden szavára. Mikor az ur az első asszonyt teremtette, egy bordát vett ki a férfi oldalából és tudjuk, hogy az oldalborda mind görbe s ha ki akarod egyenesiteni: törik, de nem hajlik. Nyilvánvaló, hogy görbe az asszonyi természet is: bocsásd meg hát vétkeit s ne dorgáld értök. És ne engedd szivedet haragra lobbanni iránta, kényszert se használj soha, mert hiábavaló minden fáradság: nem lehet kiegyenesiteni azt, a mi — görbe“.

Ha nem fogadjuk is el a keleti bölcs theoriáját az asszonyi természet görbe voltáról, igazat adunk a franczia mondásnak „Les extrémes se touchent“. Hogy két lény békében élhessen egymással egy hosszu házaséleten át, a lehető legellenkezőbb természetünek kell lenniök. Igy az egyik reménye enyhiteni fogja a másik kétségbeesését, s az egyik szorgalma kárpótlást nyujt a másik tétlenségéért. A régi görög és egyptomi államokban papok és papnők tanitották a serdülő ifjuságot a házasélet misztériumaira, s megelőztek ez uton sok katasztrófát, a melyet a modern tudomány nem bir elháritani.

Az ellentétes természet külső jelekben is nyilvánul s bátran következtethetjük, hogy két egyén közül az egyiknek gömbölyü, a másiknak hosszuhás irása van, az egyik szőke, a másik barna, az egyik horgas orru, a másik pisze: jól megférnek majd-együtt.

Két ideges ember, vagy aktiv és akaratos egyén, sohase házasodjék össze; az ilyennek ritkán rendesen zenebonát és bánatot hoz a család fejére. Ott sincs teljes harmonia, hol a szülők és gyermekek egyforma természetüek.

Arra a kérdésre, milyen asszonyt szeretnek legjobban a férfiak, valaki igy felelt: Négy félét: az érzékit, az ügyfogyottat, a szentimentálist s a számitót.

Az érzéki tipust lenézik a nők és savanyu mosolylyal állitják, hogy az ilyen csak a férfiaknak alsóbb rendü érzelmeihez szól. Pedig nincs egészen igazuk. Az ugynevezett „refinod“, finomult nő is képes az érzékekre hatni bizonyos öntudatlan módon. Ez e hatás merőben különbözik a paraszt tipus kézzelfoghatóbb varázsától, s inkább sejtelemszerü. Az ily finomult alakban jelentkező érzékiség lágyabbá teszi a nő hangját, nézését, intensivitást ad hangjának, ha énekel, hajlékonyabbá teszi mozdulatait s megadja neki azt a nőies varázst, mely a férfit mindennél jobban lebilincseli.

Ehhez az osztályhoz tartoztak: Stuart Mária és Lady Gamilton, a hires Nelson „charmuse“-e. Ezt ideálizálta a görög müvészet Venus alakjában s ez marad örökre a müvészek eszményképe.

Hidegebb testvérei talán rosz szemmel nézik néha s a házitüzhely mellett nem is mindig a legkivánatosabb alak, de Páris almáját ő fogja elnyerni, a mig a föld lakójában vér lüktet.

A másik az ügyefogyott, támaszt kereső nő szintén megleli a maga lovagját. A hideg üzletember határozottan ezt a tipust keresi. Hizeleg hiuságának, hogy protegálhatja, s a kék szemü kuszó növényhez hasonló tehetetlen kis portéka, a ki noha egy önálló cselekedetre nem képes, olyan rabszolgává teszi azt a hatalmas, positiv férfit, akár esak előbbeni testvére.

A harmadik ketagoriába a szentimentális nők tartoznak. Nem oly élénkek, mint az első csapat, s kevésbbé szelidek, mint a második. Sok nő lenézi az érzelgős asszonyt, de szó a mi szó: magok férfiak szeretik. Egyik nagy orosz regényiró azt állitja valahol, hogy a férfiban több az igaz érzés, mint a nőben. S annyi bizonyos, hogy a könnyeket hamarább megbocsátja a férfi, mint a szivtelenséget. Az a nő, a ki az érzelmességet neveti, durvaság jelét adja, és soha sem lesz a férfi kedvencz tipusa.

A negyedik csoport, a számitó, hideg nő, nem hat a férfiak nagyobb részére, de a gyenge, ingadozó jellemü férfiu könnyen hálójába kerül. Erős értelménél fogva belát a férfi szivébe, ki érzi gyönge oldalát hiuságra s lassan, mint a pók megszövi körülette a hálót, melyből többé nincs menekvés. Ez a legveszedelmesebb tipus.

Nitáért.

— **Angol regény.** —

King E.-től, az Angela irójától.

Forditotta: **Amica.**

VII.

(Folytatás.) (21)

Kimondhatatlanul bosszantotta Etelt, hogy egy olyan leány, a ki soha a legcsekélyebb fáradságot sem tette arra, hogy a figyelmet magára vonja, a ki nem lovagolt, nem tánczolt és nem beszélt, a férfiakat mind meghóditsa. Etelnek minden igyekezete kárba veszett; a hallgatag és közönyös Nita oldala mellől egy férfi sem mozdult; ő azzal a reménynyel hagyta el a Harcourt házat, hogy a Nita arczát soha sem fogja ismét látni, és ime, ő Gerard Udvarban volt, de imádók nélkül; és az a férfi, a kiért ő (Etel) ide jött — nem szerette azt a leányt. Ez világos volt. De ő látott olyan férfiakat, a kiknek Vibart Nita először nem tetszett és későbben imádó rabszolgái lettek. Azonban Gerard százados még ez ideig messze van attól és ha lehetséges, ugy fogja őt tartani, a hogy van.

VIII.

— Vibart kisasszony, milyen kár, hogy maga nem lovagol! Maga a Waggonetben jön Betti nénivel a Meetre, de az nem olyan kellemes, mint a lovaglás.

— Vibart kisasszonynak megkellene azt tanulni, mondá Lister Etel, a ki közel állott és a Tomné szavait hallotta.

— Igen — ő tanulni fog és én leszek a tanitója!

Aztán lassubb hangon Nitához. — A hol megy már! Szegény Gervasenek kell őt felsegiteni — jó sulyos a lelkem!

Nita a csarnok ajtajánál állott a Meetre menő lovasok indulását nézve; és Eugéni, mialatt a férjére várakozott, bizalmasan elmondta neki az Etelről való véleményét.

— Ő nem tud lovagolni egy cseppet sem — mondá, de tagadhatatlan igaz, hogy jól mutat lóháton. Lister Harry jó lovas. De látott valaha olyan példát, a milyen ő? Nézze, milyen otrombán hajlik a ló nyakára!

Etel ugyan csak komolyan csinálja Gervaseval, mennyit tartja a nyeregje mellett! Most meg a kengyelnek van valami baja! Miért nem hivja a lovászt?

Betti néni is hozzájuk került és hallotta az Eugéni utolsó szavait.

— A Meeten egy másik lady is lesz, a ki szemet vetett Gervasera — mondá.

— Igazán? Milyen pompás! És milyen mulatság lesz Etelt nézni. Hogy hivják azt a másikat?

— Carslake Stellának.

— Nem teszek egyebet, csak Etelt dicsérem neki. Tom, készen vagyok, ha te készen vagy.

Eugéni leszaladt a lépcsőkön és a férje a nyeregbe emelte.

Betti néni, kezét a Nita vállán tartva, nézte őket a kocsiuton lemenni.

— Eugéni jó lovas, mondá — és Tom szintén.

Milyen jól fest Gervase lóháton! Ő legszebb a vadászruhájában.

— Igen — mondá Nita közönyösen.

Gerard kisasszony a leányra nézett.

Vajjon igazán olyan közönyös, a milyennek látszik? Mert Betti néni éppen mint Gerardné, azt gondolta, hogy Gervasenak egy női szív sem tud ellentállani.

Itt van a mi kocsink, — volt azonban

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

dult meg közöttük. Midőn a leány apja hirt vett a viszonyról, felszólitotta Paty du Clamot, hogy adja vissza a leveleket, a ki egynek kivételével vissza is adta valamennyit. Ezt az egy levelet használta föl utóbb Paty du Clam arra, hogy zsarolást kövessen el. Találkozóra hivatta egy hölgygyel a leányt, a ki nem maga ment, hanem öccsét küldte. Ez azután átvette 500 frank lefizetése után a levelet. Az a levél, a melyet az ismeretlen hölgy intézett Comminge kisasszonyhoz, ezzel a szóval volt aláirva: Speranza. Minthogy pedig azokon a táviratokon, a melyek Piquart-t árulással vádolták, szintén ez az olasz szó, a mely magyarul annyit tesz, hogy: reménység — szerepelt aláirás gyanánt, valószinűnek tartják, hogy a táviratokat is Paty du Clam intézte Picquarthoz zsarolás czéljából, vagy egyéb okon.

A homlokon csókolt Rochefort.

Igen érdekes epizód játszódott le a tegnapi tárgyalás előtt. Midőn Rochefort a törvényszéki palota elé ért kocsiján és kiszállott belőle, kocsisa megölelte, homlokon csókolta és engedelmet kért tőle azert, hogy olyan módon fejezi ki bámulatát és csodálatát.

A mikor Rochefort Labourie beszéde közben hangosan fölkaczagott, egy mellette ülő fiatal ügyvéd hangosan rászólott:

— Hallja! itt nem szokás kaczagni! Ez komoly hely!

Zola a tegnapi tárgyalásról.

Tegnap este Zola számos barátját fogadta, a kik őt a tegnapi első tárgyalási nap jó kimenetele alkalmából melegen üdvözölték. Zola ugy nyilatkozott, hogy általában meg van elégedve az első nap eredményével, különösen pedig védője szereplésével és konstatálta, hogy a közönség simpátiája teljesen felé fordult. Kijelentette, hogy nem elégszik meg azzal, ha egyszerűen fölmentik. Ez neki teljesen közömbös. Nem nyugszik addig a mig Dreyfus ártatlansága ki nem derül. A rajta elkövetett jogi igazságtalanságot mindenesetre jóvá kell tenni. Ő nem ismeri a Dreyfus-család tagjait s nem is akar megismerkedni velök mindaddig, mig pöre el nem dől. Ezért volt kénytelen visszautasitani Dreyfusnénak azt a kivánságát, hogy véle megismerkedhessék. Azt akarja, hogy a tárgyalás teljes folyama alatt elfogulatlan lehessen.

A köd oszladozik.

A midőn Picquart az előcsarnokban megjelenik, hivei és ismerősei körülfogják, s csak ugy dől reá a sok kérdés, hogy szabadlábra bocsájtották-e már?

Picquard szemmelláthatólag igen jókedvű. Mosolyogva válaszolja a kérdezősködőknek:

— Szabad még nem vagyok uraim, de a köd oszladozni kezd már.

Fél egy órakor ő is a tárgyalási terembe tart. A biróság tagjai még mindig nem jelentek meg, a minek oka nyilván az, hogy valami döntő kérdés fölött folyik ép a tanácshozás.

A törvényszék határozata.

1 óra d. u.

Épp most jelenik meg a törvenyszék. A nagy zaj hirtelen lecsillapszik s mély csend áll be.

Delagorge elnök kijelenti, hogy a törvényszék határozata szerint, csakis Mercier tábornok és (az elnök itt egy kis szünetet tartott) Paty du Blam megidézését rendelte el.

A midőn Paty du Clam nevét kiejtette az elnök, a közönség közt nagy mozgás támadt. A jelenlévők szinte megkönnyebbülten lélegzettek fel, annak tudatában, hogy most a biróság szine előtt meg fog jeleni az a férfiu, a kit Dreyfus az ő diabolikus szellemének nevezett.

Kijelentette továbbá az elnök, hogy Casimier Perier volt köztársasági elnök megidéztetését a törvényszék nem rendelte el.

Szocziálista lázongások Szabolcsban.

Folyó hó 5-én Dögében, szolgabirói engedély mellett, népes szocziálistagyülés volt, melynek szinhelyére az egész falu népe furkós botokkal, ásoval, kapával és vasvillákkal fegyverkezetten gyült össze s a község földesurait ocsmány szavakkal szidalmazták és fenyegető szavak is hangzottak fel, midőn a falu déli vége felől felhangzott az Arnold huszárkapitány vezetőse alatt bevonuló huszárság trombitája és a derék somogymegyei fiukból álló huszárság két szakasza galoppban átlovagolt a csődület szinhelyén, mire a földosztok javarésze, t. i. a kiknek még valami féltenivalójuk van, tüstént hazatakarodott.

Jóval veszedelmesebb volt az állapot tegnap Mándokon, hol a Rochlitz nagybérlő összes béresei megtagadták a munkát, mire a szolgabiró a cselédek helyett napszámosokat rendelt ki a félbehagyott trágyahordáshoz. — Midőn pedig a kirendelt napszámosokat a szocializista vezérek a munka félbe nem hagyása esetén agyonveréssel fenyegették, a főszolgabiró az egyik „vezér" elővezettetését rendelte el, de ez a csendőrök elől szobájába bezárkózott, felesége pedig segélyért kiáltott. A segélykiáltásokra a szomszédokból, majd az egész községből ütőeszközökkel elősietö szoczialisták vezérük elfogatása ellen tiltakoztak s a csendőröket leütéssel fenyegették.

Csordás őrsvezető a lázadásról értesülvén, az őrsön volt csendőrökkel segélyül sietett és a fenyegetett járőrség közeléből a támadókat szuronynyal visszaszoritotta; már-már lövésre került a dolog, midőn Vidovich főszolgabirónak és Somlyódy szolgabirónak közbelépésével sikerült a lázongókét némileg lecsillapitani és az összeütközést a csendőrséggel megakadályozni. Azonban a község népe még most is oly veszedelmes magatartást tanusit, hogy a lázongás ismétlésének megakadályozása végett katonaságot kértek.

A korábbi szocziálista gyüléseket az alispán betiltotta. Biróságainkhoz pedig felsőbb helyről azon utasitás érkezett, hogy a szoczialisták elleni bünügyeket soron kivül intézzék el. A fogházak telve vannak a letartoztatott „elnökökkel".

Több lapban az a hir jelent meg, mintha a karászi szoczialistáknak ezelőtt egy héttel a kisvárdai járásbirósághoz történt tömeges bevonulásukkor a letartóztatottakat a járásbiró szabadonbocsátotta volna. Ez a hir valótlan, mert a karászi letartóztatott szoczialisták pár nap mulva Nyirettyházára a központi fogházba küldettek be, szabadlábon levő társaik ellen pedig a járásbiróság ellenében elkövetett hatóság elleni erőszak büntette miatt dr. Sarvay nyiregyházai központi vizsgálóbiró meginditotta a bünvádi eljárást.

A gyürei szoczialista lázadás ügyében Finkey vizsgálóbiró és Hrabovszky ügyész a helyszinén három napig tartott kihallgatások során a vizsgálatot befejezték és az izgató három vezért, mint vizsgálati foglyokat Nyiregyházára bekisértették.

A vizsgáló biró a gyürei szocziálisták tagjai közt 13—15 éves gyermeket is fedezett föl, kik épp ugy mint a község többi lakosai, föl voltak esküdve az elvhüségre, de a kik ép ugy nem tudtak számot adni arról, hogy mi hát az a szocziasizmus, mint a többi földosztók legnagyoba része. Egy 15 éves kovácsinashoz a következő kérdést intézték:

— Hát te is szocziálista vagy?

— Az vagyok kérem, testestől-lelkestől, — felelte határozott hangon.

— Hát mit kivánsz, mint szocziálista?

— Azt kivánom hogy ne fizessük a nagy adót!

— Hát te most mennyi adót fizetsz? — kérdezte a vizsgálóbiró.

— Nem fizetek en adót egy krajczárt sem!

A Kisvárdai Gazdakör a fennforgó tarthatatlan állapotoktól sarkaltatva, tegnapelőtt népes értekezletet tartott, Salamon Tódor és Liptay Béla földbirtokosok elnöklete alatt, hol hosszas és izgatott viták után azt határozták, hogy a kormányhoz a fennálló rendeletek és törvények hatékonyabb végrehajtása iránt kérvényeznek és a kérvény átadása végett egy küldöttséget menesztenek Budapestre.

A mint már előző közleményeimben is jeleztem és a mint a megyénkben megtartott titkos és nyilvános szoczialista gyülések is mutatják: a mi szocziálistáink nem annyira szoczialisták, mint inkább kommunista-izü közönséges földosztok. Ezeknek azon része, kiknek földjük nincsen és a tagositások megtörténte előtt sem volt, vagyis á földmives napszámosok elégedetlen nagy tömege, az utóbbi években a rossz gazdasági és adózási viszonyok által sujtott és tömegesen tönkrement kis gazdákkal szövetkeztek és a legképtelenebb ijesztgetésekkel a nemadózás jelszavával magukhoz vonták a sulyos adó és árterekkel megterhelt földes-gazdákat is, ugy, hogy most a megye egész területén kivétel nélkül végig harsog a nemadózás és földosztás jelszava.

Nekik pap nem kell. Esketnek, temetnek és keresztelnek maguk!

Hivatalnokseregt sem tartanak. Ott van a szocziálista elnök, az okos ember, elvégez majd mindent.

Hatóságaink eleinte tájékozatlanok és tanácstalanok volta a mozgalommal szemben és jóformán mitsem tettek a nyilvánosan folytatott agitáczió megakadályozására. A vármegye alispánja még a mult év végén nagyterjedelmü kiáltványban igyekezett ugyan a lázongó kedélyeket lecsilapitani s a megfelelő fölterjesztéseket a bel-, igazságügyi- és földmivelésügyi miniszterekhez meg is tette, de még a járások székhelyin tartott szocziálista gyülésekre sem ment ki, igy kizárólag a hivatalos jelentések alapján az iróasztal mellől adminisztrált.

Annál örvendetesebb és megnyugtatóbb hatással volt az itteni rémhirek folytán felizgatott kedélyékre ez a valónak bizonyult, hir hogy a budapesti kir. főügyészség a népünket hónapok óta lázitó Várkonyi István a Földmivelő szerkestő ellen, izgatás vétsége miatt a bünvádi eljárás meginditását inditványozta, mert népünk közt általánosan el volt terjedve ama balhiedelem' hogy ők Várkonyi után indulván, jó uton járnak, különben már eddig felülről hallgatást parancsoltak volna nekik és szerkesztőjüknek is.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 9.

— **Márczius 15. és Kolozsvár városa.** Kolozsvár város törvényhatósága legutóbbi közgyülése alkalmával egy bizottságot küldött azon megbizással, hogy az 14 nap alatt terjesszen javaslatot az iránt a kommunitásnak, hogy Kolozsvár város törvényhatósága miképen ünnepelje meg márczius 15-kének 50 éves évfordulóját. A bizottságot gyülésre tegnap délutánra hivta össze Albach Géza polgármester.

A kiküldött bizottsági tagok közül megjelentek:

Hajós János, Nagy Lajos, Deáky Albert, dr. Fischer Lajos, Polcz Rezső, dr. Szamosy János, dr. Márky Sándor, Sándor József, Benel Ferencz, Dávid Antal, Török Sándor, dr. Tutsek Sándor, Szabó Sámuel, dr. Sárkány Lajos, Boross György, dr. Váradi Aurél, Magyary Mihály.

A tanács részéről Szvacsina Géza, Salamon Antal, Szabó Gyula, Deák Pál és dr. Eszterházy László.

Albach polgármester az értekezletet megnyitván, Sándor József szólott először a kérdéshez.

Feltétlenül kivánja, hogy az idén a város törvényhatósága márczius 15-ikét hivatalosan megünnepelje. Az ünneplés módja sokféle lehet. Egyre azonban már most figyelmeztetni óhajtja az értekezletet, hogy tekintettel az Unió kimondására az ünnepélyességeket már most ugy ossza be, hogy mindkét alkalommal azok, a nagy historiai eseményeknek és a város méltóságának megfeleljenek.

Ezután Hajós János érdekesen beszélte el, hogy Kolozsvárra a Budapesten, márczius 15-én történt események hire csak márczius 21-én érkezett le s egyszerre akkora lelkesedést keltett, hogy a városi magisztratus még az nap rendkivüli közgyülésben tárgyalta az ismeretes 12 pontot s deputácziót küldött a közgyülésből a kormányszék fejéhez, hogy hasson oda illetékes helyen, hogy a magyar országgyülés azonnal hivassék össze. Este pedig fáklyás-zenável ünnepelte meg a polgárság a nagy napot.

Nagy Lajos inditványozza, hogy a nagy napok még Kolozsvárt élő katonáit a város vendégelje meg márczius 15-én.

Magyary Mihály először is azt kéri kimondatni, hogy a városi kommunitás az idén hivatalosan ünnepli meg márczius 15-két.

E czélból ajánlja, hogy márczius 15-én diszközgyülést tartson a törvényhatóság.

Ajánlja továbbá, hogy a délutáni Redouti ünnepélyen a városi bizottság testületileg jelenjen meg. Polcz Rezső, Boross György, Benel Ferencz, Szvacsina Géza, dr. Fischer Lajos hozzászólásai után Albach Géza elnök a következőket enuncziálta:

Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága márczius 15-én délelőtt 11 órakor diszközgyülést tart s jegyzőkönyvileg megörökiti a nagy nap emlékét. Az erre vonatkozó előterjesztést a polgármester fogja megtenni s a bizottság két előre felkért tagja fogja azt támogatni. S ezzel véget fog érni a diszközgyülés.

Továbbá a törvényhatósági tagok testületileg jelennek meg a márczius 15-iki bizottság Redouti ünnepélyen. Este a város megvendégeli a Kolozsvárt lakó, s még élő 48-as honvédeket.

Ezeken kivül oda fog hatni, hogy a város e nagy napon lobogó diszt öltsön, az üzletek zárva legyenek s végül felkéri a város lakosságát, hogy házuk ablakait este világitsák meg.

A bizottság e javaslatai már egy legközelebb tartandó rendkivüli közgyülésen be fognak jelentettni.

— **Uj királyi tanácsos.** A király Simó Bélának, Szolnok-Doboka vármegye tanfelügyelőjének, a tanügy terén szerzett érdemei elismeréseül, a kir. tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

— **Meghivó.** Az Emke igazgató-választmánya folyó hó 12-én d. u. 3 órakor a városházán ülést tart. Ez ülésre a választott és alapitó választmányi tagokat tisztelettel meghivjuk. Kolozsvárt, 1898. február 9-én, gr. Béldi Ákos, elnök. Sándor József, t. alelnök. Fötitkár.

— **A hála.** Néhai br. Wesselényi Jozefa, Szacsvai Sándorné tetemes vagyona nagy részét, mintegy 200 ezer frtot, a kolozsvári és erdélyrészi humanus intézetekre hagyta végrendeletileg. — Olvasóink még emlékezni fognak azokra a fejedelmi alapitványokra, a melyeket humanus és kulturalis testületek javára tett. Egyik kolozsvári testület hálából most elkészitette a magas gondolkozásu, nemes szivü, főrangu hölgy arczképét. A kép Kővári Endre, Marselek Endre festőművészek Sétatér-utcza 6. sz. a. levő mütermében készült. — A kép művészi kivitelben ábrázolja leánykorából a boldogultat, kinek arczáról a szépség, szivnemesség és értelem sugárzik le.

— **Rosz czimer.** A napokban felemlitettük volt, hogy a Kolozsvármegyei állam épitészeti kivatalnál egy botrányosan rosszul festett Magyarország czimere volt kitéve. Elismeréssel emlitjük most fel, hogy a közlemény megjelenése után Hosszu Pompéjus hivatal főnök azonnal levétette.

— **Kétszázezer katonaszökevény.** Nagyon sok ifju legénynek Magyarországon nem veszi be a gyomra közösnek nevezett osztrák hadseregünk „rechtzum"-ozó rendszerét. Az ilyen nyakas legények vagy egy-egy hatkerekü omnibuszon a másik világra zónáznak, vagy pedig áthajóznak az egyenlitőn és az Ujvilágból fügét mutatnak minden Generál Szakramentovicsnak. Amerikában kétszázezer magyar katonaszökevény van. Ezeket meglepte a honvágy, vérük elkezdett bizseregni, szivük nagyokat dobbant, a mikor az ország ezerévi fennállása örömünnepének részleteit olvasták.

E lelkesedés hatása alatt szövetkeztek és egy kérést adtak be a magyar kormányhoz. E kérésben előadták, hogy ők mind a kétszázezeren visszatérni óhajtanának hazájukba. Azonban arra kérik a kormányt, eszközölné ki a felség előtt, hogy a milleniumi ünnepek emlékére mindannyian kegyelmet kapjanak és katonai szolgálatra nem kényszerittetnek. A folyamodók kérése azonban nem lön teljesitve. Ugy látszik, annyian vagyunk már magyarok hogy Széchenyinek az a mondása, mikép Magyarországon még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni, már elévült.

— **Kolozsvármegye** közigazgatási bizottsága havi ülését gróf Béldy Ákos elnöklete alatt ma délelőtt tartotta meg. A választott bizottsági tagok közül jelen voltak: Báró Bánffy Ernő, Gyarmathy Zsigmond, Gaal Elek, báró Petrichevits Horváth Kálmán, Hosszu Teophil, Matskási Pál és Szabó József.

— **Hol vagy E. M. K. E.?** Vidékről irják a következőket: Szászok és oláhok azt hiszik, hogy az E. M. K. E. elmagyarositja a két náczióhoz tartozó atyafiakat. Azaz, hogy ők sem hiszik, csak saját népük rémitésére kürtöli néhány izgató, azért, hogy a lárma által okozott zavarban halászhasson. Tudják ott nagyon jól, hogy az E. M. K. É.-ben a személyi kultusz fontosabb, a tulajdonképeni czélnál a mig s kiadott jelentésekben a saját dicséretek mellett, nagyon kedvező állapotok festetnek le s minden kiadott kr. az ellen actió kihivására háromszor is nyilván van tartva, addig Korpádon Hatfaludi, Bereczky és számos magyar eredetü társa már nem tud magyarul. — Szinnye községben pedig a református lelkész nemsokára oláh nyelven is el kell, hogy prédikálja az isten igéjét, mert a magyar szózatot már n[illegible] érti mindenik hivője. Szomoruak az [illegible] tok ebben a tekintetben az erdélyi [illegible] több pontján. Nem ártana ezekkel is f[illegible] kozni néha-néha egy kissé.

— **Az Erdélyi Gazdasági Egylet** [illegible] földmivelési miniszterium támogatásával [illegible] dezett gazgasági felolvasások szépen sik[illegible] tek Alsó-Szováthon febr. 5. és 6-ikán. [illegible] első napon mintegy 240—300 ember [illegible] ösze az áll. iskolában, a hol a felolva[illegible] fontosságát Dézsy Mihály unit. pap fejte[illegible] Binder János tanitó a gyümölcsfák has[illegible] Albisi Ákos gazdatiszt a juhászatról olv[illegible] fel. Vasárnap mintegy 130—160 föld[illegible] és köztük 25—30 nő, gyült ismét össze[illegible] iskolában, habár sürün havazott. — [illegible] Dézsi Mihály unit. pap a baromfi tenyé[illegible] ről olvasott fel, Albisi Béla földbirto[illegible] trágyázásról tartott szabad előadást. M[illegible] két felolvasást élénken megéljenezték. [illegible] olvasáson nagy számmal voltak jelen r[illegible] ajku földmivesek is, a kiknek nagy [illegible] Szováthon beszéli a magyar nyelvet i[illegible] földmüves nép nagy örömmel távozott a[illegible] olvasásokról s hihetőleg febr. 12. és 1[illegible] mikor az Erd. Gazdasági Egylet titkár[illegible] felolvas, még nagyobb számmal jelenik [illegible]

— **Hálás köszönetet** mondok [illegible] járóimnak, kartársaimnak, régi — s m[illegible] tanitványaimnak és mindazon jóakaróim[illegible] kik tanári müködésemnek negyedszá[illegible] jubileuma alkalmából, rólam megemlé[illegible] szivesek voltak. Sz.-Udvarhely, 1898. fe[illegible] Bood Károly, ev. ref. koll. r. tanár.

— **A hatvanéves herczegprimás.** Vaszray Kolos herczegprimás pén[illegible] ünnepli születésének 66-ik évfordulóját [illegible] herczegprimás ezt a napot teljes csen[illegible] akarta megtartani, de az esztergomi főeg[illegible] megye papsága ünnepi istentiszteletet [illegible] és más módon is ki akarja fejezni szere[illegible] főpásztora iránt.

— **Egy ügyvéd bigámiája.** Bpestről [illegible] ják. Óriási szenzácziót fog kelteni lipótvá[illegible] körökben az a feljelentés, a melyet egy n[illegible] kereskedő tett gyámfia, egy lipótvárosi f[illegible] ügyvéd ellen. Ez a fiatal ügyvéd pár év [illegible] nőül vette a Józsefváros egyik tekinté[illegible] polgár egyik leányát, de ez a házasság [illegible] volt boldog mert a fiatal férj oly helye[illegible] keresett szórakozást, hová a fiatal asszony[illegible] nem szokás magával vinni. A boldogt[illegible] menyecske válni akart, de az ügyvéd e[illegible] hallani sem akart. Gyámapja ki többször s[illegible] rehányásokat tett neki magaviselete mi[illegible] a kit gyámfia megátalkodottsága felbőszí[illegible] nem rég nyomára jött annak, hogy az ügy[illegible] u. még nagyon fiatalkorban könnyelmüen [illegible] kötötte magát saját unokanővérének, [illegible] varróleánynak, a kivel titkon egybe is [illegible] Olaszországban. A lipótvárosi nagykeresk[illegible] most véget akar vetni a szerencsétlen csa[illegible] bonyodalomnak s erélyes lépésre határozta [illegible] magát: feljelentette saját gyámfiát, bigám[illegible] val vádolván őt. A budapesti Cityben, a[illegible] avatottak közt ez az ügy kinos feltünést [illegible] tett s feszült érdeklődéssel tekintenek az [illegible] további fejleményei elé.

— **A sah háreme.** Perzsiában is „[illegible] ugy van már, mint volt régen". Az uj [illegible] reformál jobbra, balra és a sok átalak[illegible] között reformálta a saját háremét is. Ap[illegible] a szerencsétlen véget ért Nazr-Eddint 1[illegible] özvegy siratta; az uj sah azonban redukál[illegible] a maga háremét és nincs több felesége c[illegible] hatvan. Asszonyból elég tekintélyes s[illegible] ugyan ez is, de a perzsa tradicziók szer[illegible] oly csekély, hogy alig több a nőtlenség[illegible] Az uj sah különben asszonyai már eddig [illegible] leánynyal és 4 fiuval ajándékozták meg.

— **Az 1900-iki párisi világkiállitás kö[illegible]sége.** Összevéve száz millió. Ez az összeg [illegible] kiállitás különböző részei közt a következ[illegible] képen oszlik meg: A száz millió javarés[illegible] két óriási palota emészti föl. Ezek a palot[illegible] a Champs-Elysees-sen emelkednek majd [illegible] költségük 22-ed fél millióra rug. A Mar[illegible] mezőn épülő paloták összevéve 18 millió, [illegible] Esplanade des invalides-iek 5 millió, a rako[illegible] partiak pedig 1 millió 600,000 frankba ker[illegible] nek. A Seine-en épitendő hidak 5 mill[illegible] emésztenek föl, még pedig olyanformán, ho[illegible] az összeg javarésze a III. Sándor czárról [illegible] keresztelt ujhidra esik. A szajnaparti kikö[illegible] és rakodók fölépitése 3 milliót vesz igény[illegible] A mechanikai és villamos müvek költsége [illegible] millió 750,000 frank. A kiállitás körvasutj[illegible] is rá megy vagy egy millió. A világitási k[illegible] szülékek árát 800,000 frankban, a szökő k[illegible] takét, valamint a kerti diszitésekét 1 mill[illegible] 200,000 frankban irányozták elő. Az ünne[illegible] ségek és versenyek megtartására hatod[illegible] millió irányoztatott elő. A retrospaktiv [illegible] állitások költsége másfél millió, a kongres[illegible] sokké s a hangversenyekké pedig 1 millió. [illegible] jury költsége s a kitüntetések értéke szint[illegible] megüti az 1 milliót. Nem feledkeztek m[illegible] azonban a kiállitó kézművesekről sem, s ki[illegible] nek támogatása czéljából 400 ezer frank [illegible] rendelkezésre. A belépőjegyek készitése 80[illegible] ezer, a vámhivatal, a rendőrség és a tű[illegible] oltóság költségeinek fedezésére összevéve má[illegible] fél milliótt, az adminisztrativ kiadások[illegible] pedig végül 4 milliót szántak.

— **Aluminium vasuti kocsik.** A magyar vasuti kocsik kerekei az egész vi[illegible] lágon a legjobb minőségüek. Valami olya[illegible] vegyülék van benne, a mely tartósságát mes[illegible] sze felülmulja minden más gyártmánynál [illegible] Amerikába nagymennyiségü ilyen kerekek[illegible] szállitanak. Ezeket az öntött vaskerekek[illegible] jórészben kiszoritják Amerikában a papirb[illegible] ból készült kerekek. Most még itt sem áll[illegible] nak meg, hanem a franczia államvasutakna[illegible] vasuti kocsikat akarnak behozni, amelyek[illegible] aluminiumból épitenének s ehhez már a va[illegible] suti miniszter engedélyét is megnyerték [illegible] Ezeken a kocsikon a tengelyek, a kerekek [illegible] a rugók és a kapcsok kivételével mindazok[illegible] részek, a melyek eddig rézből és vasból vol[illegible] tak, aluminiumból lesznek. Egy-egy ilyen va[illegible] suti kocsi harmincz mázsával könnyebb le[illegible]

---

minden, amit mondott. Hozol magaddal egy kendőt?

Éles szél fuj.

— Én elég melegen vagyok öltözve, — válaszolá Nita.

Egy hosszu, vidrával béllelt köpönyeg volt rajta, ugyan olyan prémből készült kucsma volt a fején, a mi keskeny halvány arczát még keskenyebbnek és halványabbnak látszóvá tette, mint a milyen valóban volt.

A Meeten sokan voltak, nők is számosan jelentek meg, de ezek között a legfeltünőbbek voltak: Carslake Stella, Lister Etel és Tomné, a két első szépségük által vonták magukra a figyelmet, Eugéni a lovaglása által.

Gerard Tomnak a felesége olyan asszony volt, kit a férfiak szivesen láttak a vadászaton, Lister Etelnek a távolléte volt kivánatos előttük, és Carslake Stellát eltürték.

Tomné és Stella, a Gerard udvari kocsija mellé lovagoltak. Gerard Betti kisasszony bemutatta Nitát Carslake kisasszonynak, de egy feszes meghajláson kivül nem volt több közlekedés a leányok között. Eugéni Nitához beszélt, elmondta neki az emberek neveit, és rövid történeteket mondott róluk.

E közben Smith Dicky a legnagyobb izgatottsággal határos állapotban lovagolt a falkanagy mellé.

— Hallod, Gerard, mutass be engem a nagy nénéd társaságában levő leánynak! Soha sem láttam olyan szemeket! Nagyszerü leány!

— Épen most a cserjésbe megyünk.

— Állj meg egy perczre és mutass be! Az a férfi, a kit magaddal hoztál nem mozdul mellőle.

— Lister? — Az bolondul utána. Én részemről nem látom, hogy mit tudnak rajta alálni. Gyere Dicky, mert a kutyák nem várnak! Majd máskor bemutatlak. Gyere el hozzánk, és néhány napig maradj Gerard Udvarban; a férfiaknak szükében vagyunk.

— Pajtás, számithatsz rám!

Dicky a bemutatás halasztását megengedte, és a kutyák után ment. Az Udvari kocsi körül levő lovasok is eloszlottak, és a Wagonette nem sokára hazament.

Késő este volt midőn Gervase haza került. A társaság többi része már az előtt jó darab idővel otthon volt. A nap a mi a runt illeti, el volt veszve; de Gervase mint falkanagy kénytelen volt mindvégig ott maradni. Fáradt volt és rosz kedvü; és, midőn hallotta, hogy a férfiak a dohányzóban vannak, és az asszonyok a szalonban, megparancsolta, hogy neki a könyvtárba vigyenek teát, és ő odament, azt reménylve, hogy ottan csendességben és kényelemben olvashatja el a hirlapokat. De reményei nem teljesültek „mert, a könyvtárba érkezve, látta, hogy a lámpa meg volt gyujtva", a függönyök le voltak eresztve, és a tüz előtt egy kényelmes karosszékben Vibart Nita olvasott.

A mint Gervase a tüz felé haladt, mondott magában valamit a mi nem volt udvarias.

— Vibart kisasszony olvas?

— Igen.

Gervase háttal állott a tüzhöz, és azon csudálkozott, hogy Nita mikor fog elmenni. A legtöbb leány valami mentséget mondva rögtön kiment volna a szobából; de ez nyugodtan felvette a könyvet melyet pillanatra letett, és folytatta az olvasást.

Gervaset a harisnyás lábaira nézett — a csizmákat künt levetette. Ő nem szokott volt a nők előtt igy megjelenni.

Miért megy ki? — mondá magában bosszusan; láthatja, hogy egyedül akarok lenni. Ott volt az ujság felvágva, a tüz vidáman pattogott, és a karos szék oly kivánatosnak látszott.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

a réginél. Minthogy pedig Francziaországban egy vonat átlag husz kocsiból áll, egy vonatnak a sulya vagy hatszáz mázsával lesz könnyebb, a mi meglehetős megtakaritás. Hogy az aluminium-kocsi éppen olyan tartós lesz-e, mint a régi, azt természetesen csak a jövő fogja megmutatni.

— **A kerékpárosok rendőri felügyelet alatt.** Igen érdekes szabályrendeletet adott ki nemrégen Washington városának rendőrsége, mely a kerékpárosok csoportos felvonulásait szabályozza s a helyes testtartást (!) irja elő. Ezt a különös intézkedést a rendnek szigoru s kérlelhetelen őrei azzal indokolják, hogy a kerékpárosoknál legtöbbnyire a gö.be testtartás divik. A felső testnek előrehajtása, föleg ha a kerékpárosok egymást hosszu tömött sorokban követik, oly visszatetsző látványt nyujt, a melyet még a legkezdetlegesebb szépészeti érzékkel sem lehet összeegyeztetni. A nyilvános illendőségre pedig még a kerékpárosok is tartoznak tekintettel lenni, következőleg meg nem engedhető, hogy háromnál több kerékpáros kövesse egymást s ezek is minden körülmények között figyeljenek az egyenes testtartásra. Ha pedig háromnál több kerékpáros halad egy csoportban, akár pedig görbe testtartásuk a nyilvános illendőség követelményeinek nem nem felel meg, a rendőri közegnek joga van az illetőt azonnal megállitani s három dollár birsággal sujtani, melyet, ha az illető azonnal meg nem fizet, egyszerüen letartóztatják . . . . föltéve, hogy a sebesen haladó delinkvenseket az a rendőr őrszem el tudja csipni s ott helyben megbirságolni, vagy bekisérni. Különben ennek a drákói intézkedésnek megvan a maga fénye, de nem hiányzik az árnyodala sem, a mit kommentár nélkül is mindenki beláthat.

— **Miként lesz az ember doktorrá Kinában.** A mennyei birodalom kincstárában is szüken van a pénz és a kinai pénzügyminiszter most a következő módon akar segiteni a bajon: Kihirdették, hogy azok az orvosnövendékek, a kik egypár vizsgát már tettek, minden ujabb vizsga és formaság nélkül megkapják a doktori oklevelet, ha csekély 20.000 tael-t (60.000 frtot) fizetnek az állampénztárba. Ebből, ha igaz, két dolog következik: Kinában nagyon jó lehet doktornak lenni, ha ily nagy árt ér a diploma de legyen elkészülve a legrosszabbra, a ki beteg, ha ily képzett orvosoktól kell segitséget várnia.

— **Elveszett egy legyező** elefántcsont nyéllel, a New-Yorkban tegnap tartott kötő-estélyen. Megtalálója sziveskedjék elhozni a szerkesztőségbe.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál általában minden gyomorbajnál, a valódi „Moll féle Seidlitz porok“ bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomor erősitők és vértisztitók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállitó által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll A. készitménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláirásával.

MŰVÉSZET.

Szinház. Ujházi Ede tegnap a „Constantin abbé“ czimszerepében folytatta vendégszereplését. A mesternek ez kedvencz szerepe s nem is esik meg vendégszereplés e nélkül a darab nélkül. A kolozsvári közönség is sokszor látta tőle, de azért tele ház nézte a tegnapi előadást is. Nem is csoda. Ujházi öreg plébánosa olyan igaz, olyan élethű ábrázolás, a melyet nem lehet elégszer megnézni. Az életből ellesett vonásokból, tökéletes hüséggel épiti fel Ujházi ezt az alakot, annyira, hogy sokszor abba az illuzióba ringat, mintha nem is szinpad állana előttünk. De hát ebből az illuzióból ki ki zökkenti a nézőt a környezet. Ez azonban nem akar kicsinyités lenni, mert kétségtelenül pompásan játszott Megyeri Dezső; sok közvetlenséggel játszta Bettinát Ráskay Emilia és elismeréssel szólhatunk Szerémy Gizella, Laczkó Aranka, Janovics, Leővey, valamint a többi szereplőkről is.

*

Szinházi hirek. Liliomfi, a nyolcz év óta nem adott magyar bohózat, szombaton fog szinrekerülni, szerzője; Szigligeti emlékezetére. A szerepek a legjobb kezekben vannak.

Klári-t, Roger operettejét, melynek a katona életből meritett pompás, mulattató librettója van, pénteken ismét szinre kerül S. Áldor Juliskával a czimszerepben.

Folt, a mely tisztit, Echegaray szenzácziós sikert aratott drámáját, a jövő héten, a mi szinházunkban bemutatják. A darab premiérejét 17-ikére tüzte ki az igazgató.

A kék asszony-t, Varney szép zenéjü operettejét, holnap adják a rendes szereposztással.

Farsang.

A kolozsvári „Evangelikus-Nőegylet“ tegnap tartotta kötőke estélyét a New-York szálló földszinti éttermében. A kötőke ez alkalommal fényesen sikerült, annyira, hogy valóságos bálnak is beillett volna. Az estélyen akkora közönség volt, hogy a négyeseket 60 pár tánczolta. A mulatságon, mely egészen a reggeli óráig tartott, Csikay György kitünő zenekara játszott. Az estélyen jelenvoltak hölgyek névsorát a következőkben állitották össze:

Borbély Györgyné, Borbély Sárika és Lotti, Bányai Györgyné és Bányai Piroska, Betegh Lászlóné, Betegh Irén, Csákány Istvánné, Csákány Irma, Czirják Albertné, Czirják Károlyné. Czirják Mariska, Lotti, Dax Adolfné, Dax Ilona és Vilma, Fabinyi Lili, Gaupe Mártonné, Gaupe Margit, Grácz Emma, Dabroszki Rezsőné, Hangay Oktávné, Hangai Margit, Hirschfeld Lajosné, Hirschfeld Sándorné, Hanoszievics Oszkárné, Hanoszievics Mariska, Haász Ferenczné, Haász nővérek, Hosszu Anna, Hilbert Rózsika, Heinrich Józsa, Kántor Irma, Krompecher Hermin, Jenőfi Jolán és Margit, Kugler Olga, Kriza Ilona, Kovács Lenke, Krausz Janosné, Krausz Berta, Kauncz Józsefné, Kopár Gerőné, Leicht Jánosné, Melzel Hugóné, Melzel Ilka, Markus Erzsi, Mangezius Mariska, Maugezius Gusztika, Melicskó Frigyesné, Németi Lenke, Perl Józsefné, Perl Eliz, Pap Áronné, Pap Mariska, Pálfi Endréné, Pálfi nővérek, Rettegi Béláné, Reményik Viktorné, Rettegi Margit, Reschner Károlyné, Reschner Annus és Ilonka, özv. Szutoris Elizné, Sztojanovics Györgyné, Sztojanovics nővérek, özv. Seen Edénné, Seen Irén, Somodi Istvánné, Somodi Ila, Szentgyörgyi Margit, Tanács Józsefné, Török Sándorné, Török Leona és Olga, Zsigmond Mariska, Zöldi Etelka, Wermescher Györgyné, Wermescher Ida, Udvarhelyi Ilona.

*

Az athleták kolozsvári zártkörü álarczos bálját a farsang utolsó napjára, febr. 22-ére tüzte ki a rendezőség. Ez elhalasztást az egylet elnökével valamint a sportbizottság elnöke: Wesselényi Miklós báróval való előzetes értekezlet után permanens gyülésén tegnap este mondotta ki a rendezőség. E bállal kapcsolatosan czélja u. is a rendezőségnek bemutatni a város és vidék uri közönség a testgyakorló helyiség uj berendezését. Ám de a berendezéssel, melyet a vállalkozó uj évre bekellett volna, hogy fejezzen, a folytonos sürgetés daczára sincs már remény, hogy a hátralevő hat nap alatt ugy elkészüljenek, hogy a helyiségek teljes felszerelésére és diszitésére is elég idő maradjon. Ez a körülmény idézte elő az elhalasztás szükségességét. A meghivók és a kiváltott jegyek érvényesek a hushagyókeddi bálra, melyre ujabban Raschka János kir. tanácsos postaigazgató 5 frttal váltotta meg tiszteletjegyét, Meszticz Mihály butorraktáros felajánlotta, hogy a diszitést teljesen dijtalanul fogja teljesiteni. Aranynyal rojtozott, piros, kék finom szövettel fogja diszitení a termet, melyet szokatlanul érdekessé fog tenni a gazdag vivó felszerelés, melyet 25 kard, 25 tőrvivó részére az uj vivó iskola számára az egylet megrendelt.

KÖZGAZDASÁG.

Válságba jutott biztositó társaság!

Az alig 2 év előtt alakult és nagy zajjal megindult „Hazai általános biztositó társaság“ a legkomolyabb válság előtt áll. Napok óta kedvezőtlen birek kerültek forgalomba, melyek szerint a fiatal intézet vezetésében már kezdettől fogva oly nagymérvü rendetlenségek fordultak elő, hogy annak további fennállását is nagyon kétessé tették.

A vizsgálat rendjén már eddig kiderült, hogy 53000 frtnyi oly kiadások számoltattak el, melyek a legmeglepőbbek és vakmerő manipulatiókra vallanak. Az 1897. évi mérleg is helytelen, mert nemhogy üzleti felesleg maradt volna, hanem ellenkezőleg, ha a mérleget igazságosan állitották volna össze — az üzletév veszteséggel zárult volna! A kedvezőtlen eredményt az által palástolták el, hogy a függő károk tartalékát csak 34 ezer forintnyi összeggel dótálták, holott a függő károk rendezése után kiderült, hogy ezek kifizetése a tartaléknak kétszeres összegét nyelte el, tehát osztalékot fizettek a részvényeseknek — az alaptőkéből!

Az sem utolsó dolog, hogy a „Hazai“ károsultjainak, csak akkor fizetett, ha akart. Az önkény és alku szerinti kárfölvétel ennél az intézetnél rendszerré vált. Légió azoknak a megtévesztett embereknek a száma, a kik felülvén a hangzatos reclámoknak a „Hazai“-hoz pártoltak át, s a lelkiismeretlen, igazságtalan kárrendezés miatt vagyonuk romjain sirnak, mert nem kaptak egy krajczárnyi kártéritést sem. Csattanósan bizonyitják ezt az eljárást a „Hazai“ ellen Budapesten meginditott perek, melyek ha nyilvánosságra kerülnének, elborzadna tőle a magyar közönség, mely a „Hazai“ hálójába került, s szégyenkezve hajtaná tüzbe kötvényét; — de ez a máglya tüze legalább egyszer s mindenkorra megtisztitaná hazánkat az ilynemü kétes vállalkozások alapitóitól.

Irányadó körök kezdettől fogva állást foglaltak a „Hazai“ biztositó társaság ellen, mert az intézet vezetésében nem találták meg a kellő biztositékot a közönség érdekeinek megvédésére.

Nem találták meg azért, mert e mellett lehetetlennek látszott eleve is, hogy a mult évi mérleg reális legyen. Az óriási reklám, az üzletszerzésnek a legerőszakosabb fajtája, a gyakorolt erkölcsrontó verseny, mind felébresztették a bizalmatlanságot és szilárd meggyőződésük volt, hogy a jövő igazolni fogja aggodalmaikat.

Ez a jövő immár jelenné vált. Kérdés, hogy sikerülni fog-e az ideiglenes vezetőségnek az intézetet lábra állitani, tovább fenntartani, vagy kimondandják az intézet feloszlatását.

Mi ezt az esetet élénken sajnáljuk. Sajnáljuk a mindennemü üres igéretre vakon hallgató közönség károsodását, de leginkább azért, mert ez által a biztositási intézmény nimbusán üttetett oly csorba, melynek kiköszörülése csaknem lehetetlen, s az intézmény iránti közbizalom megrendülését fogja maga után vonni; — de ezzel szemben okulhat közönségünk, hogy csakis saját érdekeinek kockáztatásával bonthatja fel máskoris biztositási szerződéseit, melyeket régi elismert és kipróbált intézeteinknél — habár talán valamivel magasabb dijtétel mellett — megkötött.

A válságba jutott intézet ezutáni sorsáról tájékoztatni fogjuk közönségünket.

X.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

Pártértekezlet.

Budapest, febr. 9.

Az országgyülési függetlenségi párt tegnap este 6 órakor értekezletet tartott. Kossuth Ferencz Nápolyból hazaérkezése óta ma elnökölt először és bejelentette, hogy az ország különböző részeiből, a polgárságtól és egyesületektől, egész sereg üdvözlő felirat érkezett, melyben a pártnak az önálló vámterület érdekében kifejtett akczióját helyeslik.

Ezután többek hozzászólása után a párt abban állapodott meg, hogy a költségvetés további tárgyalásánál passiv resistentiában marad, ez azonban nem gátolja az egyeseket, hogy őket érdeklő tételeknél felszólaljanak.

Az értekezleten, Justh Gyula, Győry Elek, Antal Pál, Ilyés Bálint, Pichler Győző, Thaly Kálmán, Lakatos János, Kubik Béla és Beniczky Árpád vettek részt.

Darányi és a szócziálisták.

Budapest, febr. 9.

A képviselőházban most folyó földmivelési vita során valószinüleg már ma szólal föl Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter, ki ezuttal ismét rá fog mutatni az ország különböző vidékein uralkodó szócziálista izgatásokra és ismertetni fogja azon terveket, melyeket a kormány — a társadalom közremüködésvel az agitáczió leküzdésére keresztül vinni óhajt. A „Kel. Ért.“ jelentése szerint a megindítandó akczióval már a közel jövőben fog a törvényhozás foglalkozni, mert az ország különböző vidékein már nagyon veszedelmes jelleget öltött izgatás gyors intézkedést igényel.

Arad ünuepe.

Budapest, febr. 9.

A város közönsége ma fényesen megülte az aradi utczai harcz 49 éves évfordulóját. A házakon mindenütt gyászlobogók lengenek. A templomban gyászistentiszteletet tartottak az elesett hősökért, kik Mikolai nemzetőr hadnagygyal a temetőben nyugosznak. A requiemen részt vettek a hatóságok, egyesületek és óriási közönség, a katafalk körül 48-as honvédek sorakoztak.

A sertésvész és a vérsavó.

Budapest, febr. 9.

Az ujabban tudomásra jutott adatok is megerősitik azon tapasztalatot, hogy a sertésvészen átment sertés véréből előállitott vérsavóal igen jó eredmény érhető el, ha azt kellő időben, vagyis akkor alkalmazzák valamely falkában, a mikor abban a sertésvész (sertéspestis) legelső esete mutatkozik.

Békés Vármegyében a sámsoni gazdaságban egy 197 darabból álló malaczfalkában gyanus megbetegedések mutatkoztak. A malaczok 2 hónaposak voltak. A vérsavót késedelem nélkül alkalmazták s az eredmény az volt, hogy a malaczok között csak két darab 2·9% hullott el és a járvány egy hónapon belül lefolyt.

Ugyanott 26 óltatlan malacz közül 19·2% hullott el. A vérsavó jó eredményü e szerint még abban az esetben is, ha elfogadjuk, hogy a betegség igen enybe jellegü volt.

Ujólag figyelmeztetjük a gazdákat, hogy a tulkorai valamint a késői ojtástól tartozkodjanak és hogy a vérsavót, mihelyt a sertésvész legelső esete sertésfalkájukban fölmerül, táviratilag kérjék a fölmivelésügyi minisztériumot állategyészségügyi osztálytól.

A kanyaró.

Budapest, febr. 9.

Soborsin vidékén annyira pusztit a kanyaró, hogy e miatt a Maroson tul a közlekedést a hatóság beszüntette.

Havazás.

Budapest, febr. 9.

Aradmegyében óriási havazás van.

Statárium.

Budadest, febr. 9.

A szabolcsmegyei állapotok folytán hir szerint komolyan foglalkoznak azon tervvel, hogy ott is és a többi fenyegetett helyeken a statáriumot elrendelik.

A Zola pere.

Páris, febr. 8.

A Zola-per tárgyalása a mai második napon még több kiváncsit vonzott oda, mint tegnap. A tárgyalási terem ajtajait csak 10 perczel 12 előtt nyitották ki. Azonnal sürü embertömeg nyomult be a terembe, a mely már két órája behatolt a palota folyosóira. A A közönség valóságos ostromot intézett a palota ellen és a szó szoros értelmében ugy rontott be a tárgyalási terembe. Karjával és ökleivel kellett az embernek küzdenie, ha utat akart törni a tömegen át. 11 óra 45 perczkor megérkezett Zola. Megérkezése a nelle despas perdas-ben tüntetésre adott alkalmat. Egy csoport „Éljen Zola!“ — kiáltásokat hallatott, egy másik meg azt kiáltotta: „Le Zolával!“ Laborie és Clemenceau György kiséretében Zola áthatol a tömegen és végre a terembe léphet, a mely akkorára már teljesen megtelt. Asszonyok, a kiket a tolongók hullámai ide-oda lökdösnek, a padokra állanak, kitéve magukat megsérülés veszélyeinek, csakhogy jó helyet biztosithassanak maguknak. A tömeg sokkal nagyobb, mint a tegnapi. Fülsiketitő lárma uralkodik. Néhány perczig lehetetlen a rendet fenntartani.

A közönség még izgatottabb, mint tegnap. Jelen van az elitélt Dreyfus neje és fivére is, továbbá Hadamard Leó, Gouse tábornok egyenruhában, Reinach József, Pellieux tábornok polgári ruhában, Rochefort, Anatol France stb. Mikor kinyitották a terem ajtait, ujra nagy tömeg rohanta meg a termet, amely annyira megtelt, hogy az elnök kényteleu volt elrendelni, hogy az őrség szoritsa ki a közönség egy részét a teremből, a mi nagy lárma és a kiszoritottak heves szitkozódása közt meg is történt.

Végre 12 óra 30 perczkor meg lehetett [illegible] arra kérve őt, mutassa be Drey- [illegible] re csönd lett.

Az elnök legelőbb is felolvassa Esterházy őrnagy levelét, a melyben elmondja, hogy a haditörvényszék őt egyhangulag fölmentette a hazaárulás vádja alól, amelyet Dreyfus Mathieu emelt ellene. Ma levelet kapott egy magán embertől, Zola Emiltől, aki őt tanuskodásra idézi meg. Ő azt hiszi, hogy nincs semmi ok arra, hogy ő e megidézésnek eleget tegyen s a törvényszékre és az esküdtekre bizza, hogy ebbeli szándékának okát méltányolják.

Laborie védő azt mondja, hogy Esterházy őrnagy tegnap itt volt, de ma már másra határozta magát. A diszkréczió érzése inditotta őt arra, hogy Esterhazyt meghivja ide. Esterházy nem mint vádlott fog itt állani, mert hiszen föl van mentve és annak idején igénybe veheti a res judicata jogkedvezményét is. De minthogy Zola bizonyitás közben beszélni fog Esterházyról, ő abban a véleményben volt, hogy ezt nem teheti meg Esterházy meghivása nélkül.

Clemenceau Albert az „Aurore“ nevében ragaszkodik ahhoz, hogy Esterházyt vezessék elő a tárgyalásra, ha kell kényszerrel, birósági huissier utján.

Ezután megkezdik a tanuk kihallgatását. A biróság elhatározza, tekintettel a védelem által tegnap tett inditványokra, hogy a megbetegedett tanuknál orvos tegyen látogatást, s hogy azokat felépülésük után ujra idézzék be. A többiek holnapra idézendők be.

Az első tanu Dreyfus felesége.

Laborie védő kérdést akar hozzá intézni férje elitéltetését illetőleg.

Az elnök ellenzi ezt.

Zola tiltakozik az obstrukczió ellen, a melyet védelmével szemben alkalmaznak.

Laborie szünetet kér inditványai megszövegezésére, mire az ülést félbeszakitják.

*

A Zóla-perben nagy szenzácziót keltett Casimir Perier volt köztársasági elnök kihallgatása.

Casimier eleinte nem akart megesküdni, majd kijelentette, hogy mint volt elnök alkotmányos felelősségénél fogva nem mondhatja meg az igazságot a maga igazában.

Elnök nem is engedi meg, hogy Laboire védő többet kérdezzen Casimiertől, minthogy volt-e tudomása az Eszterházy ügy iratairól, melyre Casimier Perier azt felelte: nem.

A zólaisták Casimier kihallgatásában nagy diadalt látnak.

Ezután kihallgatták még Scheuer Kesztnert és még másokat.

A tárgyalás után a palota előtt **óriás verekedés támadt**.

Zólát erre barátai körülvették, hogy megmentsék az ütlegektől.

A tüntetők erre ugy odaszoritották a **vaskorláthoz, hogy majd agyonnyomták.**

A pofozkodások és botok ütését Zóla barátai fogták fel.

Végre Zólának kocsin kellett elmenekülnie.

Kérelem.

Budapest, febr. 9.

Alólirottak, az isaszegi csata emléket rendező bizottság nevében, néhány hónap előtt számos levélben kérték fel hazánk egyleteit, jótékonysági és pénzintézeteit, hogy a szobor felállithatását a „Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank“ pénztárába, Budapestre beküldendő anyagi áldozatokkal hazafiasan előmozditani méltóztassanak.

Midőn itt hálás köszönetet mondanánk azon intézeteknek s magán embereknek, kik az ügy érdekében kérésünket már eddig is teljesitették, — egyszersmind tiszteletteljes bizalommal felkérjük mindazokat, kik ezt eddig nem tehették, méltóztassanak a szent czélra adományaikat mielébb a nevezett pénztárba beküldeni.

Az intézetek nagy része közelebbről tartja közgyülését, mely hivatott a hazafias áldozatokat is megszavazni. Nem kételkedünk, nem is szabad kételkednünk abban, hogy ujabb szerény kérésünket figyelembe veendik s szavunk nem hangzik el eredménytelenül a pusztában.

Téglássy Miklós bizottsági titkár. Tisza László védnök.

Országgyülés.

Budapest, febr. 9.

A képviselőház mai ülésén folytatták a földmivelésügyi tárcza tárgyalását.

Rohonczy a szocziálisták ellen beszélve legsürgősebb intézkedésül rendeletet kiván az izgató szoczialista sajtó ellen.

Molnár János és Solymossy Lajos báró szintén a szoczializmussal foglalkoznak.

Major Ferencz a szocziálizmusért a kormányt vádolja mulasztással.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLOS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Haszonbérbe kiadó földbirtok

Néhai Szentkirályi György örökösei tulajdonát képező, Torda-Aranyosvármegyében Mező-Kook határán fekvő 450 hold területü tagositott birtok; a melyből 46 hold 675 négyszögöl szénafü, 11 hold 39 négyszögöl rét, 42 hold legelő, 346 hold 886 négyszögöl szántó, 4 hold belső, a kellő gazdasági épületekkel és lakással folyó 1898. márcz. hó 1-étől kezdve 6 egymás után következő évre, a teljes gazdasági felszereléssel, vagy a nélkül,

haszonbérbe kiadó.

Bővebben értekezhetni levélben, vagy személyesen özv. Szentkirályi Gyuláné, Dindár Lenkével, Mező-Pagocsa, utolsó posta: Mező-Rücs. 1—3.

Nagyon olcsó vétel következtében
fekete és szines selyem kelmék
feltünő olcsó árban kaphatók
STEIN BERTALAN
1—3 főtéri üzletében.

Hatóságilag engedélyezett
Végeladás
Az üzlet teljes felhagyása miatt minden kigondolható női, férfi és rövidáru czikkeimet
Beszerzési áron alul
!!KIÁRUSITOM!!
Hirdetésem valódiságáról személyesen kérem meggyőződést szerezni.
Az összes áruraktár berendezéssel együtt is eladó.
14—25 **Novák Albert,**
Hid-utcza, Ferenczi-palota.

Kováts P. Fiai
a ház lebontása miatt üzletüket Főtér 4 sz. alá, a volt **Hofer-féle üzlethelyiségbe** — a Városháza közelében tették át.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

Sz.: 590—1898. 102. 2—3.

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. város árvaszéke által közhirré tétetik, hogy Kolozsvárt elhalt Csurku Miklós hagyatékához tartozó árvapénztári őrizet alatt lévő 487 frt 20 krra becsült értéktárgyak és régi pénzek **1898 február hó 26-án d. e. 9 órakor** árvaszék hivatali helyiségében azonnali készpénzfizetés mellett elarvereztetnek.

Kolozsvár sz. kir. város árvaszékének 1893. január hó 29. tartott üléséből.

Losonczy János,
árvaszéki elnök.

Sz. 591—898. 105. (1—3.)

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. város árvaszéke által közhirré tétetik, hogy Kolozsvárt elhalt Csurku Miklós hagyatékához tartozó következő ingatlanok :

1. A kolozsvári 506. számu tljkvben A -|- 1. rend. 1173|1, 1173|2 — 1173|3 és 1174 hrsz. a. foglalt Kolozsvárt külközép-utcza 11 a, b, c. szám alatt fekvő házastelek 12.000 frt kikiáltasi árban.

2. A kolozsvári 506. számu tljkbvben A †. 5. rend. 3182|2, 3260|2—3261|2. hrsz a foglalt Kolozsvárt Dézma-csür és Papp-utcza sarkán levő tlkv. szerint 816 négyszög öl területü puszta telek 4000 frt kikiáltási árban.

3. A kolozsvári 506. számu tjkvben A †. 2 rend. 7415 és 7416. hrsz. a. foglalt Harmadvölgy I. rész düllőben fekvő tkv szerint 9 hold 100 négyszög öl kiterjedésü kaszáló 1100 frt kikiáltási árban.

4. A kolozsvári 506. számu tjkvben A †. 4. rend. 7506, 7507, 7508. hrsz. a. foglalt Harmadvölgy dülőben fekvő tényleges birtoklás szerint 13 hold 1386 négyszög öl kiterjedésü kaszáló 2000 frt kikiáltási árban.

5. A kolozsvári 271. számu tjkvben A †. 1. rend. 7488. hrsz. a. Harmadvölgy ugorkamező dülőben fekvő tkv. szerint 4 hold 1000 négyszög öl kiterjedésü kaszáló 550 frt kikiáltási árban.

6. A kolozsvári 271 sz. tjkvben A †. 2. rend. 7526. hrsz. a. foglalt Harmadvölgy II rész dülőben fekvő tkv szerint 8 hold 1.100 négyszög öl kiterjedésü kaszáló 1000 frt kikiáltási árban.

7. A kolozsvári 271. számu tjkvben A † 8. rend. 7843. hrsz. a. Bakamál dülőben fekvő tlkv. szerint 12 hold 50 négyszög öl kiterjedésü kaszáló 1800 frt kikiáltási árban.

8. A kolozsvári 1805 sz. tjkvben A †. 1. rend. 7786|2 hrsz. sz. a. és a kolozsvári 506. számu tjkvben A † 3. rend. 7781|1 hrsz. a. foglalt Bukámál dülőben egy tagban levő tljkv. szerint 22 hold 970 négyszögöl kiterjedésü kaszáló 3500 frt kikiáltási árban.

9. A kolozsvári 3619. sz. tljkvben A †. 1 rend. 7805 hrsz. a. foglalt Bokámál dülőben fekvő tkv. szerinti 17 hold 120 négyszögöl kiterjedésü kaszáló 2609 frt kikiáltási árban.

10 A Puszta-szt.-miklósi 8. sz. tljkben A -|- 1—5. rend., az 57. sz. tjkvben A -|- 1—2 rend, az 59. sz. tjkben A -|- 1—4 rend., a 62. sz. tjkben A -|- 1—17. r sz. a. foglalt tanya birtok a rajta levő lak és gazdasági épületekkel együtt 4500 forint kikiáltási ár mellett nyilvános önkénytes árverésen elfognak adatni s annak az árvaszék hivatali helyiségében leendő foganatositására **1898 február hó 28-ik napjának d. e. 9 órája** tüzetik ki.

Árverési feltételek árvaszéknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város árvaszékének 1898 január 29-én tartott üléséből.

Losonczy János
árvaszéki elnök.

Maros-Tordavármegye alispánjától.

Sz. 2603—1898. 104. 1—1.

Pályázati hirdetmény.

Szász-Régen város tanácsánál egy aljegyzői állás az ujonan megválasztott aljegyzőnek lemondása folytán üresedésbe jövén, ennek az 1886 évi XXII-ik t. cz. 82. §-a értelmében választás utján leendő betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi 800 frt fizetéssel van javadalmazva még pedig ekként, hogy jogvégzett egyének ezen fizetésen kivül 50—50 frt ötödéves pótlékban, nem jogvégzet egyének pedig 25—25 frt ötödéves pótlékban részesittetnek, azonban ezen ötödéves pótlék a 250 frt. illetőleg a 125 frtot tul nem haladhatja.

Felhivom tehát pályázni kivánókat, hogy szabályszerüen, okmányaikkal felszerelt, eddigi müködésüket igazoló pályázati kéréseiket, a már alkalmazásban levők hivatal főnökeik utjáu, hozzám a f. év **márczius hó 15-ig** nyujtsák be, mert később érkező kéréseket figyelembe nem vehetek.

Maros-Vásárhelyt 1898 február hó 5 én.

alispán helyett
Hajdu Elek
főjegyző.

Sz.: 2246—1898. 101. 2—2.
szolg.

Pályázati hirdetmény.

Sz.-Keresztur város nagyközségben lemondás folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazás: 400 frt évi fizetés, 50 frt szállásbér; irodahelyiség és irodai szükséglet természetben adatik ki.—Felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6 §-sa értelmében felszerelt folyamodványukat **folyó hó 25-ig** hozzám adják be. A választás f. hő 26-án d. u. 2 órakor Sz.-Keresztur város nagyközség községházánál fog megtartatni.

Székely-Keresztur, 1898 február hó 4-én.

Kiss Kálmán,
h. szolgabiró.

Eugen herczeg szobor sorsjegyek | **Huzás holnapután!**

40.11—12. **Főnyeremény**

75.000 korona érték!!

Sorsjegyeket **50** krjával ajánl: **Papp Kristóf** Kolozsvárt.

Asztalos- és kárpitos butor nagy raktár: **Kolozsvár, Belmonostor-utcza 8—10 szám.**

Vas-butor nagy választék! | **Szőnyeg és függöny nagy raktár!**

A helybeli és vidéki n. é butorvásárló közönségnek szives megtekintés végett kizárólagosan saját mühelyeinkben készült, dus választéku

butorraktárunkat

van szerencsénk igen becses figyelmébe ajánlani.

Állandóan raktárt tartunk minden stylben u. m. barok, angol, renezanc, teljes ebédlő és hálószoba berendezésekből, szalon garniturákat a legelegánsabban kiállitva, mindenféle egyes butordarabokat, egyszerü és finomabb kivitelben, továbbá elvállalunk minden szakmánkba vágó munkákat, rajz szerinti elkészitését, ugyszintén bármily javitásokat, vagy átalakitásokat a legolcsóbb árakban.

Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy tőlünk vásárolt butorokért a teljes jótállást elvállaljuk, mivel minden egyes asztalos és kárpitos butor darab saját felügyeletünk alatt jó és csak legjobb erőkkel előállitott, a kor minden kivánalmainak megfelelő saját készitményü munkákkal szolgálunk.

A n. é. közönség igen becses pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel

746. 40—40. **Gaál és Molnár.**

Raktár: **Belmonostor-utcza 8—10. szám.** — Műhely: **Kis-Kandia-utcza 2. szám.**

Mit vegyünk??

Egy családi SINGER varrógépet

BERNÁTH EDE SÁNDORNÁL,

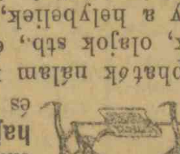

annál is inkább, mert az okvetlen szükséges minden háztartásnál, és örökös darab is. Nagy raktáron van mindenféle u. m.: **Singer, Wehler, Wilson, Minerva,** a melyik **előre és hátra** is egyformán dolgozik, **Titania, Medium, Howe, Cilinder,** kis- és nagy **karikahajós, kötő és kézihimzőgép,** a melynek az ára 4 frt és sokkal előnyösebb a géphimzésnél. — Ugyszintén kaphatók nálam minden egyes **varrógép** és **kerékpárrészek,** angoltük, olajok stb., és a mi fő, havi kis részletbeni fizetés ellenében, ugy a helybeliek, miut a vidéken lakó t. vevőközönségnek. Áruimért öt évig jótállok és meg nem felelés esetén, azonnal kieserélem.

A javitásokat gyorsan és olcsón elkészitem!

Becses pártfogásukat kéri

Bernáth Ede Sándor,
varrógép és kerékpár-kereskedő
988. 21—30. **Kolozsvár (vashidnál)**

A Mauthner-féle

hirneves

Konyhakerti- és virág-magvak

zárt és **hatóságilag védett** csomagokban, a **törvényesen** bejegyzett

medve védjegygyel

valamennyi nagyobb **füszer- és vaskereskedésekben** kaphatók.

A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva,** a medve ábrával és a Mauthner névvel jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

82. 4—17.

Elismert elsőrangu gyártmány!

Legujabb rendszerü VETŐGÉPEK.

Különféle járgányos **cséplők,** kitünő szerkezetü és könnyü járásu zsákoló, tisztitó, cséplőgépek, járgányhajtásra, valamint — minden más gazdasági gépek és eszközök

REISSENZAHN ANT. Budapest, Eötvös-u. 38 sz.

Nagy vasöntődével egybekötve, mely szállit kovácsolható puha és aczélöntvényt jutányos áron saját és idegen minták szerint.

Részletes árjegyzékkel és szakszerü felvilágositással készséggel szolgálok dijmentesen.

Különös figyelembe ajánlom legujabb szerkezetü gőzcséplőimet.

Ügynökök felvétetnek.

71. 3—3.

Párizsi arany-érem.

CS. és KIR. SZABADALOM!!

Nagy-Várad: Arany okmány!!

WITTMANN és RINDT

épület, butor és teke-asztalosok

Kolozsvárt, Óvár Bástya-utcza 2. szám.

45. 7—00 Ajánljuk saját szerkezetü

ebédlő-asztalainkat kétféle szerkezetben, **24** és **36** személyre kihuzható anélkül — hogy **külön betevő vendéglapot igényelne** a teljes asztallapok **bennfoglaltatnak,** az összecsukott asztal a **rendes ebédlő-asztal nagyságát képezi.** Szerkezete egyszerü kezelésü, erőss és elpusztulhatatlan, a **miért 10 évi jótállást vállalunk.** Mintapéldány üzletünkben bármikor megtekinthető.

Ajánljuk továbbá uj szerkezetü **Teke** (billiárd) asztalainkat kávéházak, vendéglők, egyletek, casinok és magánházak részére, — annyiból hogy **kevés helyet** foglal és igen szórakoztató játékot nyujt ugy hölgyek mint urak részére. Megtekinthető szintén üzletünkben.

Egyuttal becses figyelmébe ajánljuk a t. közönségnek, hogy ugy a saját szerkezetü **ebédlő asztalaink,** — valamint a **teke-asztalainkra** bármily régibb szerkezetü asztalokat átalakitni lehetséges, a mit a lehető legjutányosabban és leggyorsabban eszközlünk, ugyszintén billiard asztalok behuzása és javitását elvállaljuk.

Kiváló tisztelettel **Wittmann és Rindt.**

Uj találmány!

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. véd-jegyét és aláirását tünteti fel.

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg **MOLL A.** védjegyét tünteti fel és „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva.

A Moll-féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. — Egy eredeti üveg ónozott ára 90 kr.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzölysavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztositja s egyszersmind óvszer fogfájás ellen. Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára 60 kr.

Fő szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék **határozottan** MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár **Kolozsvárt:** Wolff J. gyógysz. — **Deésen:** Nik Ferencznél. — **M.-Vásárhelyt:** Bucher Károlynál. — **N.-Enyeden:** Kovács József gyógysz. — **S.-A.-Ujhelyen:** Malartsik G. 116. 46—52.

PÁRTOLJUK A HAZAI ÉKSZER IPART!!

Sárga János

ékszerész- és órás üzletében

KOLOZSVART, HID-UTCZA 11. SZÁM ALATT.

Dus választékban raktáron vannak a legujabb és legizlésesebb

arany- és drága-kő ékszerek, ezüstnemük, aranyláncok

jegy-gyürük-, antique régiségek-, arany-, ezüst-, aczél-, fali-, inga-, asztali órák stb.

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemü közönségnek a **saját gyártmányu finom ékszereimet,** melyeket a nagy forgalom és első kézből beszerzett ékkövek jutányosságáért a legszebb kivitelben **igen jutányosan árusitom.**

Az uj ékszerek készitéséhez állandóan sok aranyra van szükségem, miért is az arany és ezüst tárgyakat a **teljes értékben** megveszem vagy uj áruval becserélem!

Uj ékszerek készitése valamint ékszer és órajavitások pontosan.

Szives pártfogást kérve tisztelettel 822. 77—100. **SÁRGA JÁNOS ékszerész.**

Legujabb képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.